

Kur zivis lido

Opis piestāj benzīntankā. – Autiņš džipiņš arī grib dzert, – viņš pasmaida. Vispār opis vienmēr ir labā omā. Bet tad, kad viņam ir ļoti labs garastāvoklis, viņš dzied.

Tā kā tagad. Opis stūrē un dzied. Un ne jau tā klusu pie sevis, nē, pilnā balsī. Viņš kādreiz esot dziedājis studentu korī. Un piedalījies Dziesmu svētkos (viņam ir vesela nozīmīšu kolekcija), un vienos Dziesmu svētkos iepazīties ar omenīti. – Tā mēs sadziedājāties, – opis nosmej.

Laikam tā sadziedāšanās opim tīri labi patikusi, jo, to sakot, viņš izskatās gan laimīgs, gan šķelmīgs, gan drusku tāds aizdomīgs...

*Gudra kā jūra visa Kurzeme dun,
Vēji skrien pāri zelta gundegām, un
Nīcā un Bārtā brunči sarkani plīv,
Kuršu pavards uguns krāsā dzīvs.
Aiziet pār jūru balti puteņi, un
Dobji kā bungas visa Dundaga dun,
Rojā un Kolkā asi kadiķi zied,
Liepu ēnā vecie kurši dzied...*

Astoņi loki

– Lieliski! – Roberts ir stāvā sajūsmā, uzzinot, ka opis ir sarunājis lidojumu ar gaisa balonu. Ir jau arī mazliet bail, taču, ja opis ir līdzās, nekas slikts nevar notikt.

– Jā. – Arī opis ir mundrs un rosīgs, pa īstam priecīgs. – Kad es biju drusku lielāks nekā tu, man traki patika grāmata par Nilsu Holgersonu. Viņš savu zemi Zviedriju apceļoja, lidojot ar meža zosīm. Pirms tam Nilss gan tika pārvērstš par mazu rūķīti... Grāmatu sarakstījusi zviedru rakstniece Selma Lāgerlēva. Un man liekas, ka šo grāmatu tolaik lasīja diezgan daudzi bērni ne tikai Zviedrijā.

– Mēs esam pavisam tuvu Latvijas robežai, – opis pēc brīža turpina. – Vai tu zini, kāda valsts ir kaimiņos?

– Nē, opi, nezinu!

Nu protams, Roberts vēl ir mazs zēns.

Opis ir gatavs tūlīt pat visu izstāstīt! “Opis ir zirgā,” – tā parasti saka omenīte, kad opis kārtējo reizi ir ar kaut ko ļoti aizrāvies.

– Nu redz, – 35 kilometrus aiz Daugavpils sākas Baltkrievija. Ja mēs stāvētu ar muguru pret Rīgas līci, – pa kreisi uz ziemeļiem ir Igaunija, zemāk – Krievija. Visgarākā robeža Latvijai ir ar brāļiem lietuviešiem. Tu jau zini, kāpēc lietuvieši mums ir kā brāļi.

– Vai tāpēc, ka līdzīgas valodas? Tā otra zaļā lapiņa kokā? Roberts atceras, kā no zāles stiebriņiem salicis valodu koku.

– Nuja. Gudrinieks, puika!

Šī diena ir vienkārši pasakaina. Īsti piemērota lidojumam – saulaina, lai visu var labi redzēt, ar mazu vējiņu – lai balons

nestāvētu uz vietas, bet slīdētu virs koku galotnēm, Latgales pakalniem un ezeriem.

“Ezeri kā tādi izmētāti puzzles gabaliņi. Diez vai būt par rūķīti un lidot ar zosīm ir foršāk?” Roberts pie sevis domā.

Opis, ar vienu roku apņēmis Robertu ap pleciem (vispār jau Roberts nemaz vairs nebaidās), rāda lejup.

– Redzi, tas varētu būt Sauleskalns. Vai varbūt Mākoņkalns? Nē, nē – Mākoņkalns pārāk tālu, jo tūlīt jau sāksies Daugavas loki. Daugava ir ne tikai liela un skaista upe, mūsu tauta to dēvē par likteņupi.

Likteņupe – tas nu gan Roberta ausīs skan stipri jocīgi. Un vispār – kas tas tāds liktenis...

Opis jūt, ka izteicies
pārāk nesaprotami un
mēģina labot savu kļūdu:

– Tecēdama cauri visai
Latvijai, Daugava it kā redzē-
jusi visu, kas ar latviešiem noticis
gadu un gadsimtu gaitā. Daudzas tau-
tas savu lielāko upi dēvē par māti, latvieši
savu lielāko upi dažkārt sauc mīļāk: “Daugaviņa
māmuliņa.”

Daugava sākas Krievijā, Valdaja augstienē, tek cauri Balt-
krievijai un, šķērsojot Latvijas robežu, ir jau aptuveni 200 metru
plata.

– Daugava sākas Krievijā, bet beidzas Latvijā? Vai tā var
teikt, opi?

– Nuja. Vienīgi upes jau tā pēkšņi nebeidzas. Tās parasti ietek
jūrā. Daugava ietek Rīgas licī.

Posmā starp Krāslavu un Daugavpili, arī posmā starp
Pļaviņām un Staburagu Daugava tek pa skaistu senleju.

– Kas tas ir – senleja?

– Pats vārds jau saka priekšā – tā ir sena upes ieleja, ko vei-
dojuši ledāju kušanas ūdeņi pirms daudziem tūkstošiem gadu.

Redzi, nu jau mēs esam visskaistākajā vietā – labi redzami
visi Daugavas likumi. Nu, Robīt, skaiti!

Roberta acu priekšā paveras plaša Daugavas ainava.

– Viens, divi, trīs, četri...

– Posmā no Krāslavas līdz Naujenei, – opis turpina, nesa-
gaidījis Roberta galīgo atbildi, – vajadzētu būt astoņiem lieliem

līkumiem, kuru kopējais garums ir gandrīz 8 kilometri, bet gaisa līnijā – tikai divi trīs kilometri.

Nu, vai nav skaisti, Robīt?

– Kā sauc šo vietu?

– Daugavas loki.

– Bet kā mēs tos redzētu, ja nebūtu gaisa balona?

– Lai ieraudzītu un saskaitītu visus astoņus upes līkumus, kādreiz varēja uzkāpt 24 metrus augstajā Vasargelišķu skatu tornī.

Robertam patīk kāpt skatu torņos, bet vizināties ar gaisa balonu tomēr ir *superīgāk!*

Opis turpina izglītot Robertu: – Daugavas lejtecē pie Rīgas ir daudz salu – Doles sala, Zaķusala, Lucavsala, Kundziņsala, Ķīpsala un vēl citas, mazākas.

Dažu Roberts ir dzirdējis, dažu ne.

– Daugavai ir arī savi darba pienākumi, – opis nosmaida.

– Viņai jāpalīdz ražot elektrību. Daugavas ūdeņi darbina trīs hidroelektrostacijas – Pļaviņu, Ķeguma un Rīgas.

Lūk, tāda ir mūsu Daugaviņa māmuliņa, – opis pēc laba brīža nosaka, vērdamies bezgalskaistajā Latvijas ainavā.

*Upe tek čīkstēdama,
Daugaviņa skanēdama:
Upītē kārkli čīkst,
Daugavā sudrabiņš.*

*Kalējs kala debesīs,
Ogles bira Daugavā;
Es paklāju villainīti –
Man iebira sudrabiņš.*